

**СВІТОВІ ПЕРЕМОГИ
ХРИСТИАНСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ**

ЗМІСТ

Світовий досвід християнської демократії	2
«Економічне диво» руками християнських демократів	3
Християнські демократи та відродження Європи	4
Економіка з духовними цінностями	5
Об'єднана Європа — християнські цінності у дії	6
Християнська демократія в Україні	8
Пам'ятка кандидатам в мери та депутати	12

СВІТОВИЙ ДОСВІД ХРИСТИЯНСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Християнська демократія (англ. Christian democracy) — це громадсько-політичний рух, який пропонує вирішення економічних та соціальних проблем на основі християнських принципів моралі, справедливості та взаємодопомоги.

Політичні партії та угруповання, що називали себе християнськими, християнсько-соціальними або християнсько-демократичними виникли в останній третині XIX сторіччя як реакція християн Італії, Німеччини і Франції на крайнощі основних ідеологічних течій тієї епохи — лібералізму, націоналізму і соціалізму.

У другій половині XX століття економічна політика християнських демократів відіграла ключову роль у розвитку країн Західної Європи та Латинської Америки.

Після Другої світової війни Європа лежала в руїнах. Серед населення більшості західноєвропейських країн домінував відчутний скептицизм по відношенню до діючої влади, яка на той час не могла запобігти розповсюдженню комуністичного впливу. Саме тоді, заохочувані світовою спільнотою, християнсько-демократичні партії

Принципи християнської демократії стали духовним стрижнем, який допоміг зневіреним від горя війни людям зібратися з силами, зміцнити духом і почати відбудовувати свої країни.

Італії, Німеччини, Франції, Австрії, Бельгії і Нідерландів перемогли на виборах і сформували однопартійні або коаліційні уряди. Принципи християнської демократії стали саме тим духовним стрижнем, який допоміг зневіреним від горя війни людям зібратися з силами, зміцнити духом і почати відбудовувати свої країни. Тому прихід християнських демократів до влади ознаменував

початок нової ери — відродження усіх сфер соціально-економічного та політичного життя. Пізніше історики назвали ці процеси «економічним дивом».

«ЕКОНОМІЧНЕ ДИВО» РУКАМИ ХРИСТИЯНСЬКИХ ДЕМОКРАТІВ

Протягом п'яти—десяти післявоєнних років християнсько-демократичні уряди Німеччини, Італії та деяких інших країн Європи, завдяки сміливим рішенням та фінансовій підтримці США за планом Маршала, змогли успішно реалізувати нові економічні та соціальні ліберальні концепції, чим дали поштовх для подальшого розвитку своїх країн. Післявоєнна Німеччина стала класичним прикладом ефективності християнсько-демократичної влади.

У ті скрутні часи ціною неймовірних зусиль міністру економіки Баварії Людвігу Ергарду та представникам Християнсько-демократичного союзу, Християнсько-соціального Союзу, Вільної демократичної партії та Демократичної партії вдалося скасувати переважну більшість контрольних заходів із нагляду за цінами. Внаслідок скасування державного планування та централізованого ціноутворення на більшу частину товарів, німецькі підприємства отримали повну свободу діяльності. Непросте, але сміливе рішення на користь ринкової економіки одразу принесло свої результати. За короткий період у рази збільшилися приватні інвестиції, а конкуренція стала локомотивом розвитку економіки.

Завдяки ліберальним крокам упродовж п'ятдесятих років ХХ століття, чистий валовий національний продукт Німеччини зростав у середньому на 8% щорічно, інфляція складала неповних 2% на рік,

а безробіття — 2,2%. Реальні доходи населення в першій половині 50-х років збільшилися вдвічі. Швидко вирішувалася житлова проблема.

Половина квартир, які будувалися того часу, були соціальними, тобто надавалися за зниженими цінами. Приріст промисловості досяг 9,6%, а вся виробнича сфера виросла у чотири рази вже до 1965 року.

Людвіг Ергард — міністр економіки в уряді Конрада Аденауера, з 1963 р. — канцлер. Автор книги «Добробут для всіх». Прихильник принципу вільної конкуренції, як найефективнішого засобу для досягнення і забезпечення добробуту в державі. Ергард вважається «хрещеним батьком» політики низьких податків. Ряд його рішень на посаді міністра економіки призвели до різкого зростання німецького ВВП в 50-х роках двадцятого століття. На той час це були найвищі показники серед розвинених країн, а темпи зростання цін — найнижчими.

ХРИСТИЯНСЬКІ ДЕМОКРАТИ ТА ВІДРОДЖЕННЯ ЄВРОПИ

Основною рушійною силою позитивних перетворень в Європі стала вдало реалізована християнськими демократами концепція соціальної ринкової економіки. Передусім вона була виражена у мінімізації впливу влади на економічні процеси, а також у інтеграції всіх верств населення в економічну систему.

Але процес «економічного дива» ґрунтувався не тільки на економічних принципах. Дуже важливу місію у формуванні європейського суспільного світогляду виконав Університет у місті Фрайбург, в межах якого виникла так звана «Фрайбурзька школа» або «ліве крило» лібералізму. Їхні помірковані погляди на проблему безпосереднього втручання держави в соціально-економічні процеси сформувалися завдяки основним принципам християнського соціального вчення.

На їх переконання, ключове завдання держави полягає у гарантуванні загальних умов для розвитку ринкового господарства, забезпеченні й підтримці «конкурентного порядку». Принцип свободи ринку поєднувався з принципом соціальної компенсації. На державу покладалося завдання вирівнювати негативні наслідки функціонування деяких ринкових механізмів за соціальними критеріями.

Головною умовою, згідно з християнськими принципами, було вдале поєднання економічних свобод, соціальної відповідальності і орієнтованості політики на людину. Людину толерантну, самостійну, з почуттям власної відповідальності. Завдяки впровадженню цих гуманістичних позицій прихильниками «Фрайбурзької школи» економіки європейських країн, знекровлені тоталітарними режимами та світовою війною, почали швидко «оживати».

ЕКОНОМІКА З ДУХОВНИМИ ЦІННОСТЯМИ

Протягом десятиліть християнські демократи Німеччини закладали основи для об'єднання країни. На початку 90-х років уряду на чолі з Гельмутом Колем вдалося в найкоротші строки вирівняти колосальний дисбаланс в економіці Східної Німеччини, ліквідувати соціальну прірву та здобути перемогу на виборах 1995 року. Це яскравий приклад того, як можна провести складні,

непопулярні, але ефективні реформи і зберегти високий рівень довіри до власної політичної сили.

Гельмуту Колю довелося розв'язувати цілу низку складних проблем. Жодне промислове підприємство тогочасної Східної Німеччини не могло працювати. Майже повної заміни вимагали транспорт, засоби зв'язку, системи енерго- і газопостачання. Житловий фонд і комерційна нерухомість були сильно зношені й не відповідали нормам. Рівень безробіття на сході Німеччини був у кілька разів вищим, аніж у західній її частині. За неофіційними оцінками він сягав 40%.

ОБ'ЄДНАНА ЄВРОПА — ХРИСТИЯНСЬКІ ЦІННОСТІ У ДІЇ

Ще один яскравий приклад успішної реалізації християнсько-демократичних принципів у державній політиці — відродження післявоєнної Італії. Після Другої світової війни економіка країни лежала у руїнах, а суспільство було роз'єднане після війни.

Однак після приходу до влади Християнсько-демократичної партії Італії внаслідок реалізації концепції соціальної ринкової економіки в період між 1950-м та 1963-м роками промислове виробництво Італії зросло втричі. Середній рівень приросту промисловості досяг 15%. За цими показником на той час країна поступалась у світі тільки Японії. Італія за рівнем економічного розвитку посіла четверте місце в Європі та шосте у світі. Політичні сили християнських демократів понад сорок разів отримували

вотум довіри народу на формування уряду, ставши головною політичною силою італійського розвитку.

Сьогодні християнські демократи залишаються популярною, авторитетною та популярною політичною силою на теренах ЄС. Християнсько-демократичний союз у Німеччині, Християнсько-демократичний заклик у Нідерландах, Фінські християнські демократи у Фінляндії, Християнсько-демократична партія у Швеції, Християнські демократи у Данії, Християнські демократи-фламандці у Бельгії, Християнсько-демократична народна партія у Швейцарії, Австрійська народна партія у Австрії сьогодні мають пряме відношення до Європейської народної партії.

Прихильників ідей християнської демократії Роберта Шумана (Франція), Конрада Аденауера (Німеччина) та Альчіде де Геспері (Італія), прийнято вважати авторами ідеї Європейського Союзу. Одну з провідних ролей у цьому об'єднанні сьогодні відіграє Європейська народна партія, яка складається з членів християнсько-демократичних партій Європи та інших національних партій з близькою ідеологією. На цей час до складу Європейської народної партії входить понад сорок п'ять політичних партій та організацій, зокрема і з України.

Згідно з даними 2001 року, Італія, в рамках ЄС, є країною з найвищим відсотком власників житла — 41 млн. італійців (тобто трохи більше за 72,3% населення Апеннін) мешкають в будинках і квартирах, які належать виключно їм. При цьому в прямій власності знаходяться 13 млн. будинків і 27 млн. квартир, а саме 71,4% від загального житлового фонду. Отже, троє з чотирьох італійців проживають у власному помешканні.

Прихильники ідей християнської демократії — автори ідеї Європейського Союзу.

ХРИСТИЯНСЬКА ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ

Свої традиції християнська демократія має в нашій країні. Восьмого лютого 1997 року у столиці була створена партія Християнсько-Народний Союз (ХНС), що в 2003 році в результаті об'єднання перейменована у Християнсько-Демократичний Союз. Саме тоді була сформована ідеологічна Програма розви-

тку українського суспільства та основні принципи діяльності християнських демократів в Україні.

Політика ХДС ґрунтується на християнському розумінні людини, що дає етичну основу християнсько-демократичній політиці. Саме особистість є центром політичної філософії ХДС. Партія визнає кожную людину як унікальну та недоторканну особистість, незалежно від національності, політичних та релігійних переконань, матеріального статку.

Основними цінностями ХДС є:

- **Справедливість** — це творення рівних можливостей і умов для всіх і кожного в реалізації себе як особистості, у задоволенні прав та свобод людини;
- **Відповідальність** — як обов'язок відповідати за свої діяння;
- **Солідарність** — турбота та взаємодопомога.

Уже через рік після свого утворення, на парламентських виборах 1998 року, ХДС підтримали майже п'ятсот тисяч громадян. ХДС налагодила співпрацю з християнсько-демократичними партіями Німеччини, Голландії, Італії, Швеції, Великої Британії та інших європейських країн.

У 2001 році партія стає активним учасником «Виборчого блоку Віктора Ющенка «Наша Україна» і вже наступного 2002 — парламентською політичною силою. До Верховної Ради IV скликання було обрано двох народних депутатів від ХДС: Володимира Стретовича та Антона Ружицького.

Другого грудня 2002 року ХДС стає повноправним членом Інтернаціоналу народних і християнсько-демократичних партій Європи (CDI).

Дванадцятого квітня 2003 року вважається знаковою датою для християнських де-

мократів України: Християнсько-демократична партія України, Українська Християнсько-Демократична партія і Всеукраїнське об'єднання християн вливаються до лав ХНС і ухвалюють рішення про зміну назви партії на Християнсько-Демократичний

Союз. Вперше в історії України християнські демократи об'єдналися в одну партію заради розвитку та перемоги ідей християнської демократії.

У 2004 році ХДС бере активну участь у Помаранчевій революції. Члени та прихильники партії разом з іншими політичними силами захищали демократичні права і свободи громадян. Після бурхливих політичних подій ХДС розвиває свою діяльність у соціальних проектах. Так, у 2005 році за ініціативи молодіжного крила ХДС стартує Всеукраїнський соціальний проект «Обери життя». Представники влади, громадських організацій та міжнародних інституцій провадять масштабну інформаційну

CDI — міжнародна політична організація, діяльність якої направлена на підтримку християнсько-демократичних течій у всьому світі.

кампанію для молоді щодо небезпеки ВІЛ/СНІД та необхідності запобігання наркоманії в Україні.

У результаті парламентських та місцевих виборів у 2006 році ХДС у складі блоку «Наша Україна» делегує до Верховної Ради України три народних депутата та отримує понад 600 місць в органах місцевого самоврядування.

2007 рік ознаменувався для ХДС проведенням Першого форуму місцевих депутатів усіх рівнів, на якому обговорювались актуальні проблеми місцевої політики, а також стартом загальнопартійної екологічної акції «Чисте місто — чиста душа», що про-

водиться щороку в усіх осередках партії перед Великодніми святами.

За ініціативи ХДС у 2008 році при Міністерстві освіти та науки України було створено Громадську раду з питань співпраці з церквами та релігійними організаціями. У цьому ж році ХДС організував міжнародну конференцію «Християнська демократія у пострадянському суспільстві: цінності та перспективи» і за ініціативи представників ХДС В. Стретовича та В. Маруценка у Верховній Раді була створена молитовна група народних депутатів.

ХДС впродовж 2002—2009 років послідовно та активно підтримував позицію церков щодо необхідності розв’язання питання землекористування релігійними організаціями. Боротьба за вирішення цього питання завершилась у січні 2009 року ухваленням змін до Земельного кодексу, які встановили для релігійних організацій право постійного землекористування та дозволили можливість набуття в оренду земельних ділянок і об’єктів державної та комунальної власності без застосування конкурсних процедур.

Завдяки позиції ХДС, підтриманій урядом, для релігійних організацій встановлено розмір плати за газ та теплову енергію на рівні тарифів, передбачених для населення.

Активність ХДС отримала визнання з боку міжнародних європейських християнсько-демократичних інституцій. 12 червня 2009 року ХДС прийняли у члени Європейського Християнського Політичного Руху.

Восени 2009 року за ініціативи ХДС було створено Асоціацію християнських демократів Східної Європи. Її головою обрано Хосрова Арутюняна, голову ХДС Вірменії (екс-спікер парламенту, колишній прем'єр-міністр), а виконавчим секретарем обрано заступника голови ХДС Юрія Решетнікова.

Сьогодні партія має обласні організації у двадцяти чотирьох областях України, а також в містах Києві, Севастополі й Автономній Республіці Крим. В рядах ХДС перебуває понад двадцять чотири тисячі партійців з усіх куточків України.

Зараз діяльність партії зосереджена на популяризації ідей християнської демократії та благодійності, соціальній роботі з молоддю, розвитку зв'язків із європейськими партіями, налагодженні міжконфесійного діалогу, підтримці культурних та екологічних ініціатив.

Одинадцятого вересня 2010 року, на позачерговому з'їзді ХДС було ухвалене доленосне для партії рішення.

Вперше в українській політиці партія відмовилась від поширеної практики «вождізму» та запровадила принципово нову модель колегіального управління. Цей крок став першим практичним підтвердженням наміру ХДС зробити в країні «євроремонт».

ПАМ'ЯТКА

КАНДИДАТУ В МЕРИ, АБО ДЕПУТАТИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ВІД ХРИСТИЯНСЬКО-ДЕМОКРАТИЧНОГО СОЮЗУ

1. Пам'ятайте, що Ви є кандидатом від ідеологічної партії ХДС, ідеологія якої ґрунтується на християнському вченні та демократичних засадах. Несіть християнські цінності.
2. У будь-якій ситуації поведіться як християнин, будьте чесним, порядним, справедливим, добросердечним і миролюбним.
3. Будьте прикладом для інших своїм щоденним життям, поведінкою, вчинками та словами.
4. Не піддавайтеся на провокації і не судіть інших кандидатів.
5. Не обіцяйте того, чого не зможете реально виконати.
6. Ваша моральність, професійність, відповідальність — запорука довіри до Вас з боку виборців.
7. Пам'ятайте, що правдива мета влади і кожного з нас у ній — служіння народу України.

НАША МЕТА — ОБ'ЄДНАНА КРАЇНА

ХРИСТИЯНСЬКО-ДЕМОКРАТИЧНИЙ СОЮЗ

вул. Богдана Хмельницького, 3-А, Київ, 01001
тел.: +38 (044) 278-71-93 | факс: +38 (044) 278-72-42
press@hds.org.ua | www.cdu.in.ua

